

odet preko glave. Stokal je in se premetaval pod odejo. Mati ga je povprašavala, kaj mu je. Ničesar ni spravila iz njega. „Oh, oh, kaj sem storil,“ bile so vedno njegove besede. Ko pa so pastirja mrtvega in okrvavelega prinesli v hišo, prijela se je mati za glavo in se po klopi zgruzila. Nihče ni govoril, a vsem je bila stvar jasna, kakor da bi se morale to také dogoditi.

Vsa reč je prišla pred sodišče. Oče so pripoznali, da so našli pastirja spečega, da jih je to silno razkačilo, da ga so mislili s palico predramiti iz spanja, pa da so po nesreči zadeli senci in tako ubili pastirja. Dobili so 15 mesecev težke ječe.

Mati ga je v zaporu obiskala. Mene je naprosila, da sem šel z njo, ker jej ni bilo mesto posebno znano. Tvojo sestro in tebe je vzela s seboj. Ti si bil takrat še šibák deček, vem, da se spominaš, kakó je bilo. Videli smo očeta. Postarali so se bili: okó, poprej čisto, otemnelo je, lasjé so šli z glave in so sivéli, obraz se je gubančil, hrbet krivil. Pogovarjali smo se o gospodarstvu domá. Jaz sem jim skušal delati srcé. Tolažil sem jih, da bodo kmalu zapustili zapor. Niso se dali tolažiti. Strašno jim je ležalo na srci, da so ubili človeka. „Rajše bi dal,“ rekli so, „vso živino, kar je je v hlevu, da bi se le nikdar ne bil dotaknil pastirja.“

Ločitev je bila težka. Mati so jokali na vso moč, oče so z glavo zmajali ter pristavili, da slabotni postajajo, da jih ne bode več videti domá. Ti si se materi prijel za zastor pa si jokal vanj. Jaz nimam navade jokati se: a takrat so mi solzé stopile v oči. Iz ječe sem pobrgljal, da sem si osušil rósne oči.

Nekaj tednov po tem obisku je prišlo iz mesta pisanje, da so tvoj oče umrli na sušici. Mati je rekla zvoniti jim pri domačej cerkvi, a njihovo truplo počiva na tujem.“

Jos. Gradčian.

—*—

Obogatéli trgovec.

Mlad trgovec, ki je ob ničem jel trgovati, sezidal si je lepo hišo. Nekaj možakov, ki so radi postopali, vstopi se pred njo. Pogovarjajo se, odkod je mladi trgovec jemal denar, da si je napravil také veliko in prostorno poslopje. Prvi dó: „Ukradel ga je!“ Drugi: „Podedoval je!“ Tretji: „Zaklad je izkopal!“

Trgovec, ki je pri oknu poslušal ves pogovor, stopi med nje ter jim mirno pravi: „Denarja nisem niti ukradel, niti podédoval, nikar li izkopal. Užigalne klinčke sem s prva prodajal in trakove nosil v koši po zimi od hiše do hiše. Kar sem pritržil, to sem vse shranil: s prva sem prikladal krajcar h krajcarju, potem goldinar k goldinarju, nato deseták k desetáku. Takó sem si opomogel. In če Bog dá, mi na starost ne bode treba stradati. Tudi vas bi marsikdo bil na boljsem, ako bi se pridno pri delu obračal, mesto pred mojo hišo postajal in mene obiral.“

Če priden, pošten, varčen si,
Na strani sreča ti stoji.

Jos. Gradčian.

—*—